Het stakingsrecht is een mensenrecht!

FRANK MOREELS
Voorzitter European Transport Workers' Federation

14|11|2022

Het stakingsrecht is een mensenrecht!

Momenteel wordt Groot-Brittannië overspoeld door een golf aan stakingsacties in de transport- en andere sectoren. Zowel RMT als ASLEF organiseren stakingsacties bij de spoorwegen, CWU organiseert stakingen voor de postmedewerkers, de ambulancemedewerkers staken met de steun van UNISON ... Ze zijn allemaal in actie en de lijst groeit elke dag. Net als in veel andere landen is de inflatie torenhoog, de prijzen stijgen ongebreideld, de lonen echter niet. Steeds meer gezinnen kunnen aan het einde van de maand de rekeningen niet meer betalen. Maar er is meer...

Werknemers die als "essentieel" werden beschouwd tijdens de pandemie (sommigen van hen kregen applaus) hebben het gevoel niet te worden gerespecteerd zoals ze verdienen.

In plaats van te onderhandelen met de vakbonden, te proberen oplossingen uit te werken en evenwichtige overeenkomsten te sluiten om de crisis op te lossen, valt de conservatieve regering het stakingsrecht aan. Op 10 januari van dit jaar, keurde de Britse regering de Strikes Bill goed, die minimumdienstverlening oplegt in transport en openbare diensten gedurende stakingsacties. Rishi Sunac moet zich realiseren dat arbeiders niet staken 'voor de lol'. Ze doen dat omdat ze geen andere oplossing zien om te overleven.

Het Verenigd Koninkrijk heeft al een van de meest draconische beperkingen van het stakingsrecht in Europa, na de anti-vakbondswetgeving die door Margaret Thatcher werd aangenomen om de macht van de vakbonden, van de georganiseerde arbeid, te breken. En toch willen de Tories het fundamentele stakingsrecht verder afbreken.

Het Verenigd Koninkrijk staat niet op zichzelf!

Maar de conservatieven in het VK staan niet alleen in hun aanval op de vakbonden. Het is geen op zichzelf staande reactie. Overal ter wereld ligt het stakingsrecht en de vrijheid van vakvereniging onder vuur.

Een kijkje op de website van 'Labour start' - een online wereldwijde nieuwsdienst over vakbonden - geeft al verschillende voorbeelden van hoe arbeidsrechten, vakbondsvrijheid en stakingsrecht worden aangevallen. Labour start voert zes campagnes over de schending van vakbondsrechten. In Wit-Rusland zitten 23 vakbondsleden in de gevangenis of hebben beperkte vrijheid. Zij staan allemaal bloot aan rechtszaken en zware veroordelingen vanwege hun vakbondsbetrokkenheid. Ook in Canada, Turkije, de Filipijnen, Pakistan en Kazachstan heeft 'Labour start actieve campagnes.

In december 2022 beriep de regering van Zuid-Korea zich op noodwetten als rechtvaardiging voor het uitvaardigen van "terugkeer naar het werk"-bevelen tegen individuele chauffeurs tijdens een door KPTU Truck-Sol georganiseerde stakingsactie. Een flagrante aanval op het stakingsrecht die volgens juristen ongrondwettelijk is en in strijd met het internationaal recht.

Overheidsinstanties hebben onderzoeksbevoegdheden gebruikt om vakbondsleiders te intimideren en stakers bedreigd met strafrechtelijke sancties en schadeclaims. Tegen al deze acties is door de vakbonden een klacht ingediend bij de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO).

Maar ook in mijn eigen land, België, worden vakbonden geconfronteerd met aanvallen op het stakingsrecht. De vakbondsvoorzitter van ABVV-FGTB, Thierry Bodson, werd voor de rechtbank veroordeeld na een vakbondsstakingsactie in Luik in het najaar van 2015. Ook de regiovoorzitter van ABVV Antwerpen, Bruno Verlaeckt, werd veroordeeld na soortgelijke acties in juni 2016.

Zowel Bodson als Verlaeckt werden veroordeeld tot gevangenisstraffen (voorwaardelijk) en boetes. Beide keren waren de arrestatie en de veroordeling gebaseerd op de zware beschuldiging 'kwaadwillige belemmering van het verkeer'. Dit was slechts een voorwendsel om een precedent te scheppen voor het veroordelen van deelnemers aan stakingspiketten en zo vakbondsleden te intimideren die stakingsacties organiseren of eraan deelnemen.

Het stakingsrecht is een fundamenteel recht...

Het stakingsrecht is echter een fundamenteel recht van werknemers om zich te verdedigen. Het is een cruciaal instrument voor het verkrijgen van eerlijke arbeidsomstandigheden. Het geeft werknemers de macht om collectief te onderhandelen voor betere lonen, voordelen en werkomstandigheden.

Het is een noodzakelijk instrument voor werknemers om er zeker van te zijn dat hun stem op de werkplek wordt gehoord. Zonder het stakingsrecht, het recht om het werk collectief neer te leggen, hebben werknemers geen invloed op de onderhandelingen met werkgevers.

Het stakingsrecht is essentieel voor het behoud van een gezond machtsevenwicht tussen werknemers en werkgevers.

Een recht **dat door de Internationale Arbeidsorganisatie wordt gegarandeerd**

Dat het stakingsrecht een fundamenteel mensenrecht is voor alle werknemers is niet alleen de visie van de vakbonden die de werkende bevolking vertegenwoordigen. Het is een erkend recht door de IAO (Internationale ArbeidsOrganisatie). En de IAO is geen club van links! Het is een tripartiete organisatie van de Verenigde Naties. Sinds 1919 verenigt de IAO regeringen, werkgevers en werknemers van 187 lidstaten. Het doel van de IAO is arbeidsnormen vast te stellen, beleid te ontwikkelen en programma's op te stellen ter bevordering van fatsoenlijk werk voor alle vrouwen en mannen.

Op de website van de IAO lezen we: *"Het stakingsrecht wordt door de toezichthoudende organen van de IAO erkend als een intrinsiek uitvloeisel van het door Verdrag nr. 87 beschermde recht van organisatie, dat voortvloeit uit het recht van werknemersorganisaties om hun activiteitenprogramma's te formuleren ter bevordering en verdediging van de economische en sociale belangen van hun leden. Het stakingsrecht wordt ook erkend in internationale en regionale instrumenten.".*

Ook het 'Europees Handvest van de grondrechten' van de Europese Unie erkent het stakingsrecht: *"Werknemers en werkgevers of hun respectieve organisaties hebben, overeenkomstig het vakbondsrecht en de nationale wetgevingen en praktijken, het recht om op de passende niveaus collectief te onderhandelen en collectieve arbeidsovereenkomsten te sluiten en om, in geval van belangenconflicten, collectieve acties te ondernemen ter verdediging van hun belangen, met inbegrip van staking."*

Zoals duidelijk is, wordt het stakingsrecht (in)direct aanvaard en beschermd door verschillende (Europese) teksten. Denk onder meer aan Verdrag nr. 87, Verdrag nr. 98 van de IAO, artikel 6, lid 4, en artikel G van het Europees Sociaal Handvest, artikel 11 van het Europees Verdrag tot

bescherming van de rechten van de mens en artikel 8, onder d), van het Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten.

De realiteit is problematisch: vakbondsrechten brokkelen af!

Problematisch is echter hoe bepaalde werkgevers, multinationals en rechtse en conservatieve partijen ofwel het stakingsrecht ontkennen, ofwel voortdurend proberen dit fundamentele recht te ondermijnen. Door vakbondsleden te ontslaan, door stakende werknemers te intimideren, of gewoon door wetgeving aan te nemen die het stakingsrecht in gevaar brengt of zelfs vernietigt.

ITUC (het Internationaal Verbond van Vakverenigingen) heeft onlangs zijn 'global rights index' gepubliceerd. Deze index werpt een licht op de praktijken van regeringen en bedrijven. 148 landen zijn gecontroleerd en beoordeeld op het respect voor de vakbondsrechten: 78 % van deze landen schond het stakingsrecht, 97 % schond het recht op collectieve onderhandelingen en in 13 landen werden vakbondsleden vermoord!

Het aantal landen waar de autoriteiten de registratie van vakbonden belemmerden steeg van 59 % van de landen in 2014 naar 74 % van de landen in 2022!

Internationale **solidariteit**

Waar regeringen en multinationals niet van houden is 'slechte publiciteit'. Ze zijn zich ervan bewust dat de publieke opinie niet gemakkelijk meer aanvaardt dat er op de rug van de werknemers buitensporige winsten worden gemaakt en dat hun basisrechten worden verwaarloosd. Waar autoritaire leiders overal ter wereld de mensenrechten met de voeten treden, accepteert de publieke opinie niet langer de hebzucht van het bedrijfsleven.

Daarom moeten vakbonden actief en dynamisch de fundamentele werknemersrechten verdedigen door degenen die deze niet respecteren aan de schandpaal te nagelen en te beschuldigen.

Vakbonden moeten zich verenigen en niet accepteren dat ergens, aan de andere kant van de wereld, collega's worden vervolgd, alleen omdat ze vakbondsacties organiseren, zonder dat iemand reageert. Door de democraten wereldwijd de ogen te openen voor de aanvallen op vakbondsactivisten kunnen we regeringen en multinationals onder druk zetten.

Zoals de International Transport Workers' Federation deed met de Zuid-Koreaanse zaak, moet de IAO worden ingeschakeld en geactiveerd om te reageren tegen elke wetgeving of actie die de IAO-verdragen ondermijnt.

Het is van het grootste belang dat de ITUC (International Trade Union Confederation) verantwoordelijkheid blijft nemen en actie onderneemt ter verdediging van de arbeidsrechten en meer in het bijzonder ter verdediging van het stakingsrecht.

Want als ze één van ons aanvallen, vallen ze ons allemaal aan!

Frank Moreels
Voorzitter ETF.

Author / copyright:

Frank Moreels

Social

@frankmoreelsETF
www.facebook.com/frankmoreels.international/
linkedin.com/in/frank-moreels-01835a51